

فهرست مطالب

مقدمه.....	۱۳
بخش اول: شکل گیری حقوق فضا و لزوم همکاری تابعان حقوق بین الملل در اکتشاف و بهره برداری از فضای ماوراء جو.....	۲۱
فصل اول: تاریخچه و منابع حقوق فضا.....	۲۳
مبحث اول: مفاهیم و ویژگی های حقوق فضا.....	۲۳
گفتار اول: تعریف و هدف حقوق فضا.....	۲۳
گفتار دوم: ویژگی های متمایز نظام حقوق فضا.....	۲۵
گفتار سوم: جایگاه «فضای ماوراء جو» و «اجرام سماوی».....	۲۶
مبحث دوم: تعامل علم نجوم و حقوق و تاثیر دیدگاه فلاسفه در پیدایش حقوق فضا.....	۲۸
گفتار اول: دیدگاه فلاسفه بر فضای ماوراء جو.....	۲۸
گفتار دوم: تعامل علم نجوم و حقوق در پیدایش حقوق فضا.....	۳۰
گفتار سوم: مراحل تحول حقوق فضا.....	۳۷
مبحث سوم: منابع حقوق فضا.....	۴۰
گفتار اول: معاهدات.....	۴۰
بند اول: معاهده اصول حاکم بر فعالیت کشورها در استفاده و بهره برداری از فضای ماوراء جو شامل ماه و دیگر اجرام سماوی (معاهده فضا).....	۴۱
بند دوم: موافقتنامه نجات فضانوردان، بازگشت فضانوردان و بازگشت اشیاء پرتاب شده به فضای ماوراء جو (موافقتنامه نجات).....	۴۷
بند سوم: کنوانسیون راجع به مسئولیت بین المللی دولت ها برای خسارات وارد شده توسط اشیاء فضایی (کنوانسیون مسئولیت).....	۴۹
بند چهارم: کنوانسیون ثبت اشیاء پرتاب شده به فضای ماوراء جو (کنوانسیون ثبت).....	۵۱
بند پنجم: موافقتنامه حاکم بر فعالیت های کشورها در ماه و سایر اجرام سماوی (موافقتنامه ماه).....	۵۲
گفتار دوم: عرف.....	۵۶
گفتار سوم: اصول کلی حقوق بین الملل در زمینه فضای ماوراء جو.....	۶۴
بند اول: اصل آزادی کاوش و استفاده.....	۶۵
بند دوم: اصل عدم تصاحب.....	۶۶
بند سوم: اصل استفاده صلح آمیز از فضای ماوراء جو.....	۶۷

- بند چهارم: اصل میراث مشترک بشریت ۶۸
- بند پنجم: اصل همکاری بین المللی ۶۹
- گفتار چهارم: قواعد آمره ۷۰
- گفتار پنجم: جایگاه قطعنامه های مجمع عمومی سازمان ملل متحد در حقوق فضا ۷۲
- فصل دوم: نقش نهادهای بین المللی و منطقهای در گسترش همکاری ها در حقوق فضا ۷۶
- مبحث اول: نقش نهادهای وابسته به سازمان ملل متحد ۷۷
- گفتار اول: کمیته استفاده صلح آمیز از فضای ماوراء جو (کوپوس) ۷۷
- گفتار دوم: دفتر امور فضای ماوراء جو سازمان ملل متحد (UNOOSA) ۸۰
- گفتار سوم: کنفرانس های فضایی سازمان ملل UNISPACE ۸۱
- بند اول: کنفرانس اول حقوق فضا (UNISPACE I) ۸۱
- بند دوم: کنفرانس دوم حقوق فضا (UNISPACE II) ۸۲
- بند سوم: کنفرانس سوم حقوق فضا (UNISPACE III) ۸۳
- گفتار چهارم: اتحادیه بین المللی مخابرات (ITU) ۸۴
- مبحث دوم: نقش نهادهای غیروابسته به سازمان ملل متحد ۸۵
- گفتار اول: نهادهای غیردولتی و مؤسسات بین المللی ۸۵
- بند اول: فدراسیون بین المللی فضانوردی ۸۵
- بند دوم: موسسه بین المللی حقوق فضا ۸۷
- بند سوم: انجمن حقوق بین الملل ۸۷
- بند چهارم: ایستگاه فضایی بین المللی (ISS) ۸۸
- گفتار دوم: سازمان های ملی فضایی ۸۹
- بند اول: سازمان فضایی ایالات متحده آمریکا (ناسا) ۸۹
- بند دوم: سازمان فضایی روسیه ۹۰
- بند سوم: آژانس فضایی اروپا ۹۰
- بند چهارم: سازمان ملی فضایی چین ۹۱
- بند پنجم: سازمان تحقیقات فضایی هند ۹۱
- بند ششم: آژانس پژوهش های هوافضای ژاپن ۹۲
- بند هفتم: سازمان فضایی ایران ۹۲
- گفتار سوم: سازمان های بین الدولی (کنسرسیوم های بین الملل) ۹۲
- بند اول: سازمان ارتباطات راه دور ماهواره های (ایتلسات) «INTELSAT» ۹۳
- بند دوم: سازمان بین المللی ماهواره ای دریایی (اینمارست) «INMARSAT» ۹۴
- گفتار چهارم: سازمان های منطقه ای ۹۵
- بند اول: سازمان اروپایی ارتباطات ماهواره های (ایوتلسات) ۹۵

فهرست مطالب □ ۷

- بند دوم: سازمان عربی همکاری ارتباطات فضایی (عرب ست)..... ۹۶
- بند سوم: سازمان و سیستم بین‌المللی ارتباطات فضایی (اینتراسپوتنیک)..... ۹۶
- بند چهارم: سازمان همکاری فضایی منطقه آسیا-اقیانوسیه «آپسکو»..... ۹۶
- فصل سوم: فضا به عنوان قلمرو خصوصی و تجاری..... ۹۷
- مبحث اول: سیر تکاملی فعالیت‌های خصوصی..... ۹۸
- مبحث دوم: حوزه‌های مشارکت بخش خصوصی در فعالیت‌های فضایی..... ۹۹
- گفتار اول: خدمات ارتباطات راه دور..... ۱۰۰
- گفتار دوم: فعالیت‌های پرتابی..... ۱۰۲
- گفتار سوم: سنجش از دور..... ۱۰۲
- گفتار چهارم: بخش مستقیم ماهواره‌های..... ۱۰۵

بخش دوم: بررسی دستورالعمل‌های فعالیت‌های فضایی، معاهدات همکاری

- فضای ماوراء جو و فعالیت‌های فضایی ایران..... ۱۰۹
- فصل اول: بررسی همکاری در کشورهای مستقل مشترک المنافع و دو بلوک شرق و غرب..... ۱۱۱
- مبحث اول: کشورهای مستقل مشترک المنافع..... ۱۱۱
- گفتار اول: بررسی اجمالی..... ۱۱۱
- گفتار دوم: تجزیه و تحلیل پنج معیار در خصوص کشورهای مستقل مشترک المنافع..... ۱۱۸
- بند اول: عضویت و مشارکت..... ۱۱۸
- بند دوم: دبیرخانه..... ۱۲۰
- بند سوم: شخصیت حقوقی بین‌المللی..... ۱۲۱
- بند چهارم: مدت اعتبار و نیروی الزام آور اسناد موجود..... ۱۲۳
- بند پنجم: وجود فرصت برای اصلاح تعهدات..... ۱۲۵
- گفتار سوم: ارزیابی و نتیجه‌گیری..... ۱۲۶
- بند اول: آیا کشورهای مستقل مشترک المنافع یک سازمان منطقه‌ای است؟..... ۱۲۷
- بند دوم: همکاری فضایی کشورهای مستقل مشترک المنافع..... ۱۳۳
- بند سوم: دیدگاه‌ها و نتایج..... ۱۳۷
- مبحث دوم: معاهدات دوجانبه: رویه ایالات متحده آمریکا و روسیه..... ۱۴۸
- گفتار اول: بررسی اجمالی..... ۱۴۸
- بند اول: خصوصیات معاهدات دوجانبه..... ۱۴۹
- بند دوم: معاهدات دوجانبه روسیه..... ۱۵۳
- بند سوم: معاهدات دوجانبه آمریکا..... ۱۶۰

- بند چهارم: معاهدات دوجانبه آمریکا و روسیه..... ۱۶۹
- گفتار دوم: تجزیه و تحلیل پنج معیار در معاهدات دوجانبه آمریکا و روسیه..... ۱۷۳
- بند اول: عضویت و مشارکت..... ۱۷۳
- بند دوم: دبیرخانه..... ۱۷۴
- بند سوم: مدت اعتبار معاهده..... ۱۷۴
- بند چهارم: نیروی الزام آور اسناد موجود..... ۱۷۷
- بند پنجم: وجود فرصت برای اصلاح تعهدات..... ۱۷۹
- گفتار سوم: ارزیابی و نتیجه..... ۱۷۹
- فصل دوم: ایران و جایگاه آن در فضا: ضرورت همکاری در عرصه بین المللی..... ۱۸۳
- مبحث اول: ایران و جایگاه آن در فضا..... ۱۸۳
- گفتار اول: بررسی سازمانهای ملی فضایی ایران..... ۱۸۵
- بند اول: سازمان فضایی ایران..... ۱۸۵
- بند دوم: پژوهشگاه فضایی ایران..... ۱۸۷
- بند سوم: پژوهشگاه هوافضا..... ۱۸۸
- گفتار دوم: عضویت ایران در سازمان همکاری های فضایی آسیا و اقیانوسیه
(اپسکو)..... ۱۹۰
- بند اول: تاریخچه ایجاد سازمان و عضویت ایران در آن..... ۱۹۱
- بند دوم: نقش اپسکو در توسعه فضایی کشورهای عضو و در جهان..... ۱۹۲
- بند سوم: پروژه های اپسکو همراه با حضور فعال ایران..... ۱۹۳
- گفتار سوم: عضویت ایران در شبکه بین الدولی اسلامی در علوم و فناوری فضایی
(ایزنت)..... ۱۹۴
- بند اول: تاریخچه تاسیس..... ۱۹۵
- بند دوم: ارکان ایزنت..... ۱۹۵
- بند سوم: همکاری ایران با ایزنت..... ۱۹۶
- گفتار چهارم: فناوری فضایی ایران..... ۱۹۶
- بند اول: ارتباطات ماهواره های..... ۱۹۷
- بند دوم: پرتاب ماهواره..... ۱۹۷
- بند سوم: ماهواره امید..... ۱۹۹
- بند چهارم: ماهواره نور..... ۲۰۲
- گفتار پنجم: فعالیت های فضایی ایران..... ۲۰۵
- بند اول: دسترسی به فضا: پشتوانه ای قوی برای امنیت ملی..... ۲۱۲
- بند دوم: ارائه پیشنهادات در خصوص بهبود فعالیت های فضایی ایران..... ۲۱۷
- مبحث دوم: انواع همکاری و قابلیت اجرایی شدن آنها (کاربرد آنها)..... ۲۱۹

فهرست مطالب □ ۹

گفتار اول: چرا همکاری؟.....	۲۲۰
گفتار دوم: خلاصه سازوکارهای همکاری.....	۲۳۱
بند اول: سیستم سازمان ملل متحد.....	۲۳۲
بند دوم: سازمان های بین المللی فنی.....	۲۳۶
بند سوم: چارچوب معاهدات قراردادی.....	۲۴۰
بند چهارم: سازمان های بین المللی فضایی منطقه ای.....	۲۴۳
گفتار سوم: چشم اندازهای آینده.....	۲۴۷
بند اول: انواع راهکارهای پیشنهادی برای همکاری.....	۲۴۸
بند دوم: آموختن از زمان حال.....	۲۵۳
نتیجه گیری و راهکارهای پیشنهاد شده.....	۲۵۷
منابع و مأخذ.....	۲۶۳
ضمائم.....	۲۷۵
ضمیمه اول: اساسنامه سازمان فضایی ایران.....	۲۷۵
ضمیمه دوم: سند جامع توسعه هوافضای کشور.....	۲۷۸
ضمیمه سوم: لیست پروژه های ایسکو که ایران در آنها فعال است.....	۲۸۲
ضمیمه چهارم: نخستین پرتاب ماهواره توسط کشورها.....	۲۸۳
ضمیمه پنجم: جدول ۱.....	۲۸۳
ضمیمه ششم: جدول ۲.....	۲۸۶
واژه نامه حقوق فضا.....	۲۸۸